

การสร้างสำนึกความเป็นชาติจีนให้แก่ชาวไทลื้อสิบสองพันนา
ผ่านเนื้อหาในแบบเรียนภาษาจีน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ระหว่างช่วงปี ค.ศ. 2000-2016)*

The Creation of Chinese Nationalistic Awareness of the Dai
Ethnic Group in the Sipsongpanna Region, via Implementation
of Chinese Educational Material in Students from Primary
One to Secondary Three (Year 2000-2016)

โบตั๋ ยู¹ และอากรณ์ ทิรากุน²

Bode Yu and Arphon Thiragun

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่¹

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง²

Chiang Mai University, Thailand

Mae Fah Luang University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: thiragun@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการสร้างสำนึกความเป็นชาติจีนให้แก่ชาวไทลื้อสิบสองพันนาผ่านเนื้อหาในแบบเรียนวิชาภาษาจีนของสาธารณรัฐประชาชนจีนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 2) วิเคราะห์เนื้อหาที่เกี่ยวกับการสร้างสำนึกความเป็นชาติจีน โดยมีขอบเขตของการศึกษาอยู่ที่เนื้อหาในหนังสือแบบเรียนภาษาจีนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่รัฐบาลจีนกำหนดให้ใช้ในช่วงปี ค.ศ. 2000-2016 เป็นจำนวน 18 เล่ม วิธีการศึกษาของบทความชิ้นนี้ เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) ได้ทำการคัดเนื้อหาที่เกี่ยวกับการสร้างสำนึกรักความเป็นชาติจีนออกมาจากหนังสือแบบเรียนภาษาจีนจำนวน 18 เล่มแล้วนำมาหาข้อมูลเนื้อหาที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหาแล้วสรุปผล

*ได้รับบทความ: 11 กรกฎาคม 2564; แก้ไขบทความ: 21 กันยายน 2564; ตอรับตีพิมพ์: 24 กันยายน 2564

Received: July 11, 2021; Revised: September 21, 2021; Accepted: September 24, 2021

ผลการวิจัยพบว่า

1. นับตั้งแต่ที่ได้รับคำสั่งจากรัฐให้เริ่มให้มีการวางแผน รวบรวม จัดทำตำราเรียนภาษาจีนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาขึ้นในช่วงปลายศตวรรษในปี ค.ศ. 1980 และกำหนดให้ใช้ตำราเรียนที่รัฐบาลจัดทำเป็นตำราหลักในการเรียน จากการศึกษาพบว่า ภายในตำราเรียนได้ทำการสอดแทรกเนื้อหาที่เกี่ยวกับการสร้างสำนึกรักความเป็นชาติจีนเอาไว้ ส่งผลให้วัฒนธรรมประเพณีของจีนเข้ามาอยู่ในสังคมชาวไทลื้อมากยิ่งขึ้น และทำให้ชาวไทลื้อได้รับการปลูกฝังแนวคิดที่ทำให้เกิดความรู้สึกสำนึกรักในความเป็นชาติจีนตั้งแต่วัยเยาว์

2. เนื้อหาที่เกี่ยวกับการสร้างสำนึกรักความเป็นชาติจีนปรากฏในทุกชั้นปี โดยปรากฏอยู่ในแบบเรียนเป็นจำนวน 16 เล่ม รวมเป็น 73 บทความ คิดเป็น 14% แบ่งเป็น หัวข้อวัฒนธรรม จำนวน 28 บท ความรักชาติ จำนวน 20 บท วีรบุรุษและผู้นำชาติ จำนวน 15 บท และสัญลักษณ์ประจำชาติ จำนวน 10 บท ตามลำดับ

คำสำคัญ: การสร้างสำนึก; ความเป็นชาติ; ไทลื้อ; แบบเรียน

Abstract

This research aims to: 1) to study the creation of Chinese nationalistic awareness of the Dai ethnic group in the Sipsongpanna region, via the implementation of Chinese educational material in students from primary one to secondary three, 2) to analyse certain topics and material in relation to how a Chinese nationalistic awareness is created. The scope of this study covers Chinese educational material from primary one to secondary three, all of which were determined by the government during 2000-2016; a total of 18 textbooks were implemented. The research methodology utilized in this study was primarily documentation analysis, where a selection of data from Chinese patriotic material in 18 textbooks were selected for further evaluation.

The results of the research reveal that:

1. Directives issued since year 1890 mark the beginning of plans to publish Chinese text-book materials for levels from primary school to secondary school, and also mark the government's determination of centralized education textbooks. According to the study, it was found that the said textbooks contained patriotic material that influenced the adoption of Chinese culture into Tai Lue society, and such actions by the government have instilled concepts of patriotism at a young age.

2. It was found that material regarding the instillment of patriotism appears in all grades. The author found sixteen volumes which add up to seventy-three articles or a total of fourteen percent. The aforementioned may be separated into 23 articles based on cultural topics, 20 articles on patriotism, 15 articles on heroism and national leaders, and 10 articles on national symbols.

Keywords: Awareness; Nationalism; Tai Lue; Textbook

1. บทนำ

คำว่า ชาตินิยม ตามความหมายแรกสุด หมายถึง รากเหง้าหรือสายที่สืบลงมา ซึ่งหมายถึงกำเนิดตนเอง (Habermas, 1996, p. 494) ในเวลาต่อมาคำว่า ชาตินิยม ถูกใช้เรียกกลุ่มที่มีขนาดใหญ่ขึ้น แต่ในปัจจุบัน ชาตินิยม หมายถึง รัฐ ซึ่งมีประชากรที่ถือสัญชาติว่าเป็นพลเมืองของรัฐนั้นและอยู่ภายใต้รัฐบาลที่มีอำนาจกลางคอยดูแลผลประโยชน์ของรัฐ ดังนั้นหากกล่าวถึงความเป็นชาตินิยมหมายถึงทัศนคติเชิงบวกและการสนับสนุนของบุคคลหรือกลุ่มที่มีต่อมาตุภูมิ ซึ่งแสดงถึงความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองและอุทิศตนเองเพื่อปกป้องมาตุภูมิ Benedict Anderson (1983, p. 13) กล่าวว่า ความรู้สึกชาตินิยมไม่ใช่อารมณ์ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ หากแต่เป็นสิ่งที่ประดิษฐ์เฉพาะทางวัฒนธรรม ดังนั้น สำนึกความเป็นชาตินิยมถือได้ว่าเป็นกระบวนการที่เกิดมาจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม การสื่อสาร สิ่งพิมพ์และการปฏิสัมพันธ์ของสังคม เป็นความรู้สึกสำนึกรักคนที่อยู่ในชาติ รักสังคม วัฒนธรรม และรักผู้นำของประเทศ

ปัจจุบันในประเทศไทยมีทั้งหมด 56 กลุ่มชาติพันธุ์ โดยชาวฮั่น (Han Chinese) เป็นกลุ่ม

ชาติพันธุ์ที่มีจำนวนมากที่สุดในประเทศจีน ส่วนชนชาติไท (Tai) หรือไทลื้อ (Dai Lue) ถือเป็นกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่ง อาศัยอยู่ในเขตปกครองตนเองของชาวไทลื้อสิบสองปันนา ในมณฑลยูนนาน จากการที่ประเทศจีนมีอาณาเขตของประเทศที่ใหญ่และมีกลุ่มชาติพันธุ์ที่หลากหลาย ซึ่งยากต่อการปกครอง วิธีการแยบยลที่สุดที่ช่วยลดปัญหานี้คือการสอนและสอดแทรกปลูกจิตสำนึกให้กับกลุ่มชาติพันธุ์เกิดความสำนึกรักในความเป็นชาติจีนตั้งแต่วัยเยาว์

เกี่ยวกับสภาพการศึกษาของชาวไทลื้อ ในช่วงก่อนที่ประเทศจีนจะกำหนดให้ชาวไทลื้อใช้ตำราภาษาจีนเรียนในโรงเรียนและใช้ภาษาจีนเป็นหลักในการสื่อสาร การศึกษาของชาวไทลื้อจะมีวัดเป็นโรงเรียน ในสมัยก่อนนิยมส่งบุตรชายไปบรรพชาเป็นสามเณรเพื่อศึกษาเล่าเรียน ส่วนภาษาที่ใช้ในการเรียน จะใช้อักษรไทลื้อสิบสองปันนาแบบเก่าในการเรียนและศึกษาพระธรรมคำสอนเป็นหลัก ส่วนบุตรสาวให้อยู่ช่วยงานที่บ้าน ผู้หญิงชาวไทลื้อจึงไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาหาความรู้เหมือนผู้ชาย การศึกษาในสิบสองปันนาในอดีตนั้นยังไม่มีระบบที่ชัดเจน

การสร้างสำนึกความเป็นชาติถือเป็นเรื่องที่มีสำคัญต่อประเทศจีนเป็นอย่างมาก เนื่องจากประเทศจีนเป็นประเทศที่มีอาณาเขตกว้างใหญ่ มีความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรมและมีชนกลุ่มน้อยอยู่ในประเทศถึง 56 ชนเผ่า ทำให้การปกครองภายในประเทศเป็นไปด้วยความยากลำบาก ในการทำให้ประชาชนเกิดแนวคิดสำนึกรักความเป็นชาติและรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของประเทศ ช่วยให้การปกครองของรัฐง่ายขึ้น ลดปัญหาการต่อต้านทางด้านวัฒนธรรมที่แตกต่างและในด้านอื่นๆ จากกลุ่มชาติพันธุ์ที่อยู่ในประเทศ

การสร้างสำนึกความเป็นชาติสามารถทำได้โดยสอดแทรกเนื้อหาแนวคิดความเป็นชาติลงไปในบทเพลง บทกลอน บทความ วรรณกรรมแบบเรียน จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสำนึกรักความเป็นชาติของกิตติยุทธ กิตติธรสกุล (2551) ในงานวิจัย การสร้างสำนึกความเป็นชาติผ่านเพลงปฏิวัติลาวตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ถึงปัจจุบัน ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสร้างสำนึกความเป็นชาติลาวผ่านบทเพลงปฏิวัติตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ถึงปัจจุบัน และการปรับตัว รวมไปถึงการคงอยู่ของเพลงปฏิวัติลาวในปัจจุบัน ส่วนปณิธา สระวาสี (2546) ในงานวิจัยเรื่อง การสร้างสำนึกความเป็นชาติของรัฐบาลสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยผ่านแบบเรียนชั้นประถมศึกษาตั้งแต่ ค.ศ. 1975-2000 ศึกษาเกี่ยวกับการสร้างสำนึกความเป็นชาติของรัฐบาลลาว ในหนังสือแบบเรียนชั้นประถมศึกษา ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1975-2000 ศึกษาถึงความสืบเนื่องและการเปลี่ยนแปลงในการสร้าง

สำนึกความเป็นชาติของรัฐบาลลาวในแบบเรียนและศึกษาความสอดคล้องกับความเป็นจริงของความเป็นชาติที่ปรากฏในแบบเรียน นอกจากนี้ Bi Yuan (2004, pp. 79-81) ในงานวิจัยเรื่อง A Study of Modern Textbooks in China ได้ศึกษาแบบเรียนภาษาจีนที่ใช้ในประเทศจีน ประวัติของแบบเรียนในประเทศจีน เนื้อหาในแบบเรียนและความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาในแบบเรียนกับสังคมและวัฒนธรรมจีนในแต่ละสมัย

จากการศึกษา ทำให้เกิดคำถามในการวิจัยว่าในบทเรียนภาษาจีนได้สอดแทรกเนื้อหาสำนึกความเป็นชาติจีนเอาไว้ในบทเรียนต่างๆ เพื่อลดปัญหาความขัดแย้งทางวัฒนธรรมกับกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีจำนวนมายน้อยเพียงไร และเกี่ยวกับเรื่องอะไรบ้างจึงนำมาสู่การศึกษาเรื่องการสร้างสำนึกรักความเป็นชาติของรัฐบาลจีนต่อชาวไทลื้อสิบสองปันนา โดยศึกษาผ่านแบบเรียนภาษาจีนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตั้งแต่ ค.ศ. 2000-2016 เพื่อศึกษาการสร้างสำนึกความเป็นชาติจีนแก่ชาวไทลื้อผ่านแบบเรียนภาษาจีนและศึกษาเนื้อหาในแบบเรียนภาษาจีนที่สะท้อนเรื่องเกี่ยวกับความเป็นชาติ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการสร้างสำนึกความเป็นชาติจีนให้แก่ชาวไทลื้อสิบสองปันนา ผ่านเนื้อหาในแบบเรียนวิชาภาษาจีนของสาธารณรัฐประชาชนจีนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2. เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาที่เกี่ยวกับการสร้างสำนึกความเป็นชาติจีน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) มีการดำเนินการวิจัย ให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการวิจัย โดยแบ่งขั้นตอน ในการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ตั้งประเด็นคำถามในการ ศึกษาทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 ค้นคว้าและรวบรวมหนังสือ แบบเรียนทั้งหมดที่ใช้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ค.ศ. 2000-2016) จำนวน 18 ซึ่งได้ตีพิมพ์และเผยแพร่แล้ว

ขั้นตอนที่ 3 สังเคราะห์ประมวลความรู้ ด้วยพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive analysis)

4. สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยได้นำเสนอผล การวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. จากการศึกษากการสร้างสรรค์สำนึกความเป็นชาติจีนให้แก่ชาวไทยเชื้อสายจีนผ่าน เนื้อหาในแบบเรียนวิชาภาษาจีนของสาธารณรัฐ ประชาชนจีนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นับตั้งแต่การก่อตั้ง สาธารณรัฐประชาชนจีนช่วงปลายทศวรรษในปี ค.ศ. 1980 ได้เริ่มมีการวางแผนและได้รับคำสั่งจาก รัฐให้รวบรวมจัดทำตำราเรียนระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาของจีน โดยทำการตีพิมพ์ในสำนัก พิมพ์การศึกษาของประชาชน ซึ่งแบบเรียนภาษา จีนระดับประถมศึกษาที่ใช้กันทั่วประเทศมีทั้งหมด 8 สำนักพิมพ์ ได้แก่ 1) สำนักพิมพ์People's Education Publishing press 2) สำนักพิมพ์

Jiangsu Education Publishing press 3) สำนัก พิมพ์ Beijing Normal University Education Press 4) สำนักพิมพ์Hunan Education Publishing press 5) สำนักพิมพ์Hubei Education Publishing press 6) สำนักพิมพ์ Southwest Normal University Education Press 7) สำนักพิมพ์ Chinese Language Education Publishing press 8) สำนักพิมพ์ The Ministry of Education organizes the compilation of compulsory education textbooks

ภายหลังการก่อตั้งประเทศจีนใหม่ หนังสือ แบบเรียนภาษาจีนระดับประถมศึกษาได้รับการ พัฒนาอย่างต่อเนื่อง บางเล่มใช้เป็นระยะเวลานาน แต่บางเล่มใช้แค่ช่วงระยะเวลาหนึ่งจนกระทั่ง ในเดือนกันยายน ค.ศ. 2017 นักเรียนระดับประถม ศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ลงทะเบียนใหม่ ทั่วประเทศได้มีกำหนดให้ใช้หนังสือเรียนภาษาจีน ของสำนักพิมพ์ People's Education Publishing press ซึ่งเป็นหนังสือเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดให้มีการจัดทำตำราเล่มนี้ขึ้นเพื่อใช้ในการ ศึกษาภาคบังคับ โดยหนังสือเล่มนี้ถูกเรียกว่า ฉบับกระทรวง โดยหนังสือทั้ง 8 สำนักพิมพ์ได้จัดทำขึ้นในช่วงปี ค.ศ. 2000-2016 ซึ่งเป็นช่วงเวลา ที่เข้าสู่จุดเริ่มต้นของศตวรรษใหม่ ทำให้เนื้อหาที่ใช้ สอนในหนังสือเรียนได้สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะ เด่นของเนื้อหาที่แสดงให้เห็นถึงความรู้สึกรักชาติ และการสำนึกรักความเป็นชาติจีนออกมาและ หนังสือเรียนภาษาจีนที่รัฐบาลจีนได้กำหนดให้ใช้ ทั่วประเทศพบว่า ได้ใช้หนังสือ Compulsory education curriculum standard experimental

Chinese textbook ผู้แต่ง Wen Rumin โดยหนังสือแบบเรียนภาษาจีน มีจำนวนทั้งหมด 18 เล่ม แบ่งเป็นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 (ปี ค.ศ. 2001-2004) ภาคเรียนที่ 1-2 จำนวน 12 เล่ม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 (ปี ค.ศ. 2001-2002) ภาคเรียนที่ 1-2 จำนวน 6 เล่ม ในแบบเรียนแต่ละเล่มเน้นการสอน 5 ด้าน ได้แก่ ตัวอักษร การอ่าน การเขียน การพูด และเนื้อหา โดยข้อมูลที่น่าสนใจจะเป็นส่วนที่เอามาจากในส่วนที่เป็นเนื้อหาเท่านั้น จากการศึกษาค้นพบว่า ในส่วนที่เป็นการสอน

ด้านเนื้อหาที่นำมาศึกษา ได้มีการสอดแทรกคำศัพท์และเนื้อหาที่เกี่ยวกับความเป็นชาติเอาไว้เพื่อเป็นการปลูกฝังให้เกิดความรู้สึกรักในความเป็นชาติจีนและเพื่อความมั่นคงของประเทศทำให้กลุ่มชาติพันธุ์ไม่รู้สึกแตกแยก

2. จากการวิเคราะห์เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสำนึกความเป็นชาติจีน พบว่าจากเนื้อหาที่มีอยู่ในตำราเรียน จำนวน 520 บท ได้มีเนื้อหาที่สะท้อนความเป็นชาติอยู่เป็นจำนวน 73 บท ดังตาราง

ตารางที่ 1 เนื้อหาและสัดส่วนเนื้อหาที่สะท้อนความเป็นชาติ

ชั้นประถมศึกษา			
ชั้น	จำนวนเนื้อหาทั้งหมดในเล่ม	เนื้อหาที่เกี่ยวกับความเป็นชาติ	คิดเป็น
ป.1 เล่มที่ 1	20	0	0%
ป.1 เล่มที่ 2	34	1	2%
ป.2 เล่มที่ 1	34	5	8%
ป.2 เล่มที่ 2	32	4	14%
ป.3 เล่มที่ 1	32	6	18%
ป.3 เล่มที่ 2	32	2	6%
ป.4 เล่มที่ 1	32	5	15%
ป.4 เล่มที่ 2	32	2	6%
ป.5 เล่มที่ 1	28	8	28%
ป.5 เล่มที่ 2	28	2	7%
ป.6 เล่มที่ 1	28	4	14%
ป.6 เล่มที่ 2	21	8	38%
รวม	353	47	13%

ชั้นเรียนมัธยมศึกษา			
ชั้น	จำนวนเนื้อหาทั้งหมดในเล่ม	เนื้อหาที่เกี่ยวกับความเป็นชาติ	คิดเป็น
ม.1 เล่มที่ 1	30	0	0%
ม.1 เล่มที่ 2	30	7	23%
ม.2 เล่มที่ 1	30	4	13%
ม.2 เล่มที่ 2	30	5	16%
ม.3 เล่มที่ 1	24	1	4%
ม.3 เล่มที่ 2	23	4	17%
รวม	167	26	15%

จากข้อมูลในตาราง พบว่าเนื้อหาที่สะท้อนถึงความเป็นชาติในระดับประถมศึกษา มีจำนวน 47 บทความ คิดเป็น 13% จากเนื้อหาทั้งหมด ส่วนมัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวน 26 บทความ รวมเป็น 73 บทความ คิดเป็น 14% จากเนื้อหา

ทั้งหมด

จากเนื้อหาที่สะท้อนถึงความเป็นชาติทั้งหมด 73 บทความที่ได้คัดเลือกออกมา ได้นำเอาข้อมูลส่วนนี้มาวิเคราะห์ ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็นหมวดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 หัวข้อเนื้อหาที่เกี่ยวกับความเป็นชาติ

หัวข้อเนื้อหาที่เกี่ยวกับความเป็นชาติจีน	จำนวนบท	คิดเป็นเปอร์เซ็นต์ (100%)
วัฒนธรรม	28	38%
ความรักชาติ	20	27%
วีรบุรุษและผู้นำชาติ	15	20%
สัญลักษณ์ประจำชาติ	10	13%

จากผลของการศึกษาพบว่า จำนวนเนื้อหาที่สะท้อนถึงความเป็นชาติจีนในจำนวน 73 บทความ แบ่งเป็น วัฒนธรรม จำนวน 28 บทความ รักชาติ จำนวน 20 บทความ วีรบุรุษและผู้นำชาติ จำนวน 15 บทความ และสัญลักษณ์ประจำชาติ จำนวน

10 บทความ ตามลำดับ

เนื่องจากเนื้อหาที่สะท้อนถึงการสร้างสำนึกรักความเป็นชาติจีนมีเป็นจำนวนมาก ดังนั้นจึงขอคัดเฉพาะตัวอย่างหัวข้อละ 2 บทความ ที่แสดงให้เห็นถึงความรักชาติออกมาแสดง ดังนี้

ตารางที่ 3 ตัวอย่างเนื้อหาที่สะท้อนความเป็นชาติ

หัวข้อ	เนื้อหา
วัฒนธรรม	ต้นฉบับ 1: 《难忘的泼水节》二年级下册 今年，傣族人民特别高兴，因为挤奶的周恩来总理要和他们一起过泼水节… 周总理身穿对襟白褂，咖啡色长裤，头上包着一条水红色头巾，笑容满面地来到人群中。 คำแปล 1: เทศกาลสงกรานต์ที่อยากจะลืม (จากหนังสือเรียนชั้น ป.2 เล่มที่ 2) ปีนี้ชาวไทลื้อมีความสุขมาก เพราะนายกรัฐมนตรีโจวเอนโหลกำลังรดนมและใช้เวลาช่วงเทศกาลสงกรานต์กับพวกเขา... นายกรัฐมนตรีโจวใส่เสื้อคลุมสีขาว กางเกงขายาวสีน้ำตาลและโพกหัวสีแดงน้ำ เขาเดินเข้าหาฝูงชนด้วยใบหน้าที่ยิ้มแย้ม (Wen Rumin, 2002, p. 46) อธิบาย: ในบทเรียนนี้ได้แสดงให้เห็นว่านายกรัฐมนตรีจีนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในประเพณีสาดน้ำของชาวไทลื้อซึ่งถือเป็นเอกลักษณ์วัฒนธรรมของชาวไทลื้อสืบสองพันนาทำให้นักเรียนชาวไทลื้อรู้สึกที่พวกเขาไม่ได้ถูกแบ่งแยกและเป็นหนึ่งในสมาชิกของจีน เป็นการกระตุ้นให้เกิดความภาคภูมิใจในความเป็นชาวไทลื้อและภูมิใจในความเป็นหนึ่งในกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศจีนไปพร้อมๆ กัน ต้นฉบับ 2: 《北京的春节》六年级下册 除夕真热闹。家家赶做年菜，到处都是酒肉的香味。男女老少都穿起了新衣，门上贴上了红红的对联，屋里贴好了各色的年画。 คำแปล 2: เทศกาลตรุษจีนที่ปักกิ่ง (จากหนังสือเรียนชั้น ป.6 เล่ม 2) วันสิ้นปีนี้ช่างเป็นวันที่คึกคักเสียจริงๆ ทุกบ้านกำลังเร่งทำอาหารปีใหม่กลิ่นหอมของเนื้อสัตว์และกลิ่นเหล้าหอมอบอวลไปทั่วทุกหนทุกแห่ง ผู้ชายผู้หญิงและเด็กทุกคนต่างพากันใส่เสื้อใหม่มีกลองคู่สีแดงแปะไว้ที่หน้าประตู ส่วนในห้องได้ติดรูปปีใหม่หลากหลายสีสันเอาไว้แล้ว (Wen Rumin, 2001, p. 25) อธิบาย: วัฒนธรรมการกลับบ้านในช่วงวันปีใหม่ วัฒนธรรมการทำอาหารเพื่อรวมตัวกันทานข้าวในวันสิ้นปี วัฒนธรรมการใส่เสื้อผ้าใหม่ในวันปีใหม่ รวมไปถึงจนถึงวัฒนธรรมการติดกลอนคู่สีแดงถือเป็นวัฒนธรรมจีนที่แสดงออกมาให้มองเห็นได้ชัดและกระทำกันทั่วประเทศซึ่งรวมไปถึงกลุ่มชาติพันธุ์ด้วยซึ่งการใส่เนื้อหาให้นักเรียนชาวไทลื้อ

หัวข้อ	เนื้อหา
	ได้เรียนช่วยทำให้นักเรียนชาวไทยรู้สึกซึมซับและรู้สึกว่าการทำกิจกรรมในวันขึ้นปีใหม่เหมือนกับชาวจีนทั่วไปเป็นสิ่งที่ควรกระทำ
ความรัก ประเทศชาติ	ต้นฉบับ 3: 《北京》二年级上册 北京有许多名胜古迹和风景优美的公园，还有许多新建的高楼大厦。站在高处一看，全城到处是绿树，到处是大楼。北京真美啊！我爱北京，我们爱祖国的首都！ คำแปล 3: ปักกิ่ง (จากหนังสือเรียนชั้น ป.2 เล่ม 1) ปักกิ่งมีโบราณสถานและสวนสาธารณะที่สวยงามอยู่มากมาย และยังมีอาคารที่สูงใหญ่และเพิ่งสร้างใหม่เป็นจำนวนเยอะ พอได้ยืนอยู่บนที่สูง แล้วมองเห็นต้นไม้สีเขียวและอาคารอยู่ทุกหนทุกแห่งในเมืองปักกิ่ง เมืองปักกิ่งช่างเป็นเมืองที่สวยงาม! ฉันรักปักกิ่ง พวกเรารักเมืองหลวงของประเทศฉัน (Wen Rumin, 2002, p. 16) อธิบาย: ปักกิ่งเป็นเมืองหลวงของประเทศจีนถือเป็นสัญลักษณ์ที่แทนประเทศจีนจากเนื้อหานี้ทำให้ชาวไทยรู้สึกว่าการปักกิ่งก็ถือเป็นเมืองหลวงและเป็นบ้านเกิดของชาวไทยเช่นเดียวกันกับชาวจีน
	ต้นฉบับ 4: 《我爱祖国》二年级上册 我爱万里长城，我爱小河；我爱五星红旗，我爱白鸽；我爱红领巾，我爱花朵；我爱爸爸妈妈，我爱老师同学；你要问我 我最爱什么？我最爱我的祖国！ คำแปล 4: ฉันรักมาตุภูมิ (จากหนังสือเรียนชั้น ป.2 เล่ม 1) ฉันรักกำแพงเมืองจีน ฉันรักแม่น้ำ ฉันรักธงสีแดงที่มีห้าดาว (ธงชาติจีน) ฉันรักนกพิราบ ฉันรักผ้าพันคอสีแดง ฉันรักดอกไม้ ฉันรักพ่อแม่ ฉันรักครูและเพื่อนร่วมชั้นเรียน หากคุณถามฉันว่าอะไรที่ฉันรักมากที่สุด? ฉันรักมาตุภูมิของฉันมากที่สุด (Wen Rumin, 2002, p. 56) อธิบาย: กำแพงเมืองจีนและธงชาติจีนที่มีห้าดาวถือเป็นสัญลักษณ์ที่สำคัญของประเทศจีนเป็นการสร้างสำนึกให้รักทุกอย่างที่เป็นของประเทศจีน และในตอนท้ายยังได้ย้ำว่ารักประเทศของตัวเองมากที่สุด
วีรบุรุษและ ผู้นำชาติ	ต้นฉบับ 5: 《为人民服务》六年级下册 我们的共产党和共产党所领导的八路军、新四军是革命队伍。我们这个队伍完全是为着解放人民的，是彻底地为人民的利益工作的。张思德同志就是我们这个队伍中的一个同志。

หัวข้อ	เนื้อหา
	คำแปล 5: ทำงานเพื่อชาติเพื่อชาวประชา (จากหนังสือเรียน ชั้นป.6 เล่ม 2) พรรคคอมมิวนิสต์ของเราและกองทัพเส้นทางที่แปดและกองทัพที่สี่ใหม่ นำโดยพรรคคอมมิวนิสต์เป็นกองกำลังปฏิวัติ ทีมงานของเรามีไว้เพื่อปลดปล่อย ประชาชนเท่านั้น และทำงานอย่างเต็มที่เพื่อผลประโยชน์ของประชาชน สหายจางซือเตอ เป็นเพื่อนหนึ่งในทีมของเรา (Wen Rumin, 2001, p. 55) อธิบาย: ในเนื้อหานี้ได้กล่าวถึงกลุ่มพรรคคอมมิวนิสต์และเหล่าทหารที่ได้ยอมอุทิศตนเพื่อประเทศชาติและเพื่อคนในชาติ และยังได้กล่าวถึงนายจางซือเตอซึ่งเป็นหนึ่งในผู้นำของประเทศจีนและถือเป็นผู้อุทิศตนเพื่อประเทศชาติ ต้นฉบับ 6: 《一夜的工作》六年级下册 在以后的日子里，我经常这样想，我想高声对全世界说，好像全世界都能听到我的声音：“看啊，这就是我们中华人民共和国的总理，我看见了他一夜的工作。他每个夜晚都是这样工作的。你们看见过这样的总理吗？” คำแปล 6: ทำงานทั้งคืน (จากหนังสือเรียนชั้น ป.6 เล่ม 2) ในวันข้างหน้า ฉันมักจะคิดแบบนี้ ฉันอยากจะพูดออกไปดังๆ ให้โลกทั้งใบได้ยินเสียงของฉันว่า "ดูสิ นี่คือนายกรัฐมนตรีแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนของเรา ฉันเห็นเขาทำงานทั้งคืน เขาทำงานหนักแบบนี้ทุกวัน คุณเคยเห็นนายกฯ ที่เป็นแบบนี้บ้างมั๊ย?" (Wen Rumin, 2001, p. 6) อธิบาย: เป็นการยกย่องผู้นำประเทศที่ยอมสละตนทำงานเพื่อประเทศชาติอย่างไม่กลัวความเหน็ดเหนื่อย เป็นการสร้างสำนึกให้คนในชาติตั้งใจทำหน้าที่ของตนเองเพื่อประเทศชาติ
สัญลักษณ์ประจำชาติ	ต้นฉบับ 7: 《一面五星红旗》三年级下册 我犹豫了一下，把国旗慢慢解下来，再展开。这面做工精致的五星红旗，经过河水的冲洗，依然是那么鲜艳。 คำแปล 7: ธงสีแดงห้าดาว (จากหนังสือเรียนชั้น ป.3 เล่ม 2) ฉันลังเลอยู่ครู่หนึ่งถึงค่อยปลดธงลงอย่างช้าๆ แล้วค่อยคลี่ออก ธงสีแดงห้าดาวที่มีฝีมือประณีตนี้ถึงแม้จะเคยถูกนำไปซักด้วยน้ำในแม่น้ำแต่ก็ยังคงมีสีสันที่สดใส (Wen Rumin, 2002, p. 109) อธิบาย: ธงชาติสีแดงห้าดาวถือเป็นสัญลักษณ์ประจำชาติของประเทศจีน

หัวข้อ	เนื้อหา
	ต้นฉบับ 8: 《欢庆》二年级上册 田野献上金黄的果实，枫林举起火红的旗帜，蓝天飞着洁白的鸽子，大海奏起欢乐的乐曲。十三亿孩子，欢庆这美好的日子，十月一日——祖国妈妈的生日。 คำแปล 8: เฉลิมฉลอง (จากหนังสือเรียนชั้น ป.2 เล่ม 1) ทุ่งนามีผลไม้สีทอง ไบเมเปิดธงสีแดง นกพิราบขาวบินอยู่บนท้องฟ้าสีครามทะเลเล่นดนตรีไพเราะเด็ก 1.3 พันล้านคน เฉลิมฉลองในวันที่สวยงามนี้ 1 ตุลาคม——วันเกิดของมาตุภูมิ (Wen Rumin, 2002, p. 44) อธิบาย: ธงสีแดงถือเป็น สีแดงถือเป็นสัญลักษณ์ของประเทศจีนธงสีแดงจึงหมายถึงชาติจีน

จากการศึกษาเนื้อหาที่เกี่ยวกับความเป็นชาติพบว่า เนื้อหาที่นำมาใช้ในการสอนส่วนใหญ่มีทั้งที่เป็นกลอนและบรรยายแบบสั้นๆ และจากการที่ประเทศจีน กำหนดให้ชาวไทลื้อสิบสองปันนาใช้หนังสือเรียนที่ทางรัฐบาลจัดทำเป็นตำราหลักในการเรียน ซึ่งเนื้อหาในหนังสือเรียนได้สอดแทรกเนื้อหาที่เกี่ยวกับการสร้างสำนึกรักความเป็นชาติจีนเอาไว้ ถือเป็นการปลูกฝังความรู้รักภักดีให้กับชาวไทลื้อสิบสองปันนาตั้งแต่วัยเด็กและช่วยลดปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ที่อยู่ภายในประเทศได้อีกด้วย

5. อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการศึกษาค้นพบว่านับตั้งแต่การก่อตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีนช่วงปลายศตวรรษในปี ค.ศ. 1980 ได้เริ่มมีการวางแผนให้รวบรวมจัดทำตำราเรียนภาษาจีนระดับประถมศึกษาไปจนถึง

ระดับมัธยมศึกษาขึ้นและกำหนดให้ใช้เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งภายในตำราเรียน พบว่ามีเนื้อหาที่เกี่ยวกับสำนึกรักความเป็นชาติจีนสอดแทรกอยู่ส่งผลให้วัฒนธรรมจีนเข้ามาอยู่ในสังคมชาวไทลื้อมากขึ้น และส่งผลให้ตำราเรียนกลายเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการปลูกฝังแนวคิดที่ทำให้เกิดความรู้รักสำนึกรักในความเป็นชาติจีน สอดคล้องกับ Bi Yuan (2004) ในงานวิจัยเรื่อง A Study of Modern Textbooks in China ได้ศึกษาแบบเรียนภาษาจีนที่ใช้ในประเทศจีน ประวัติของแบบเรียนในประเทศจีน เนื้อหาในแบบเรียนและความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาในแบบเรียนกับสังคมและวัฒนธรรมจีนในแต่ละสมัย พบว่าจีนประสบความสำเร็จในการสร้างแบบเรียนของตนเองตั้งแต่ศตวรรษที่ 19 โดยได้ทำการสร้างเนื้อหาแบบเรียนที่มีความเหมาะสมกับสภาพสังคมในช่วงนั้น และในช่วง ค.ศ. 1980 เป็นปีที่รัฐบาลจีนเริ่มทำการฟื้นฟูการศึกษาภายใน

ประเทศจีนมาอีกครั้ง แบบเรียนจึงเป็นเครื่องมือในการปลูกฝังความคิดที่ดีที่สุด

2. เนื้อหาที่เกี่ยวกับการสร้างสำนึกความเป็นชาติจีนพบว่าปรากฏในทุกชั้นปี โดยปรากฏอยู่แบบเรียนเป็นจำนวน 16 เล่ม เป็นจำนวน 73 บทความ คิดเป็น 14% จากจำนวนบทความทั้งหมด จากการศึกษาพบว่าหัวข้อวัฒนธรรมมีจำนวนมากที่สุด เป็นจำนวน 28 บทคิดเป็น 38% ตามด้วยความรักชาติ จำนวน 20 บทคิดเป็น 27% วีรบุรุษและผู้นำชาติ จำนวน 15 บท คิดเป็น 20% และสัญลักษณ์ประจำชาติ จำนวน 10 บท คิดเป็น 13% ตามลำดับ สอดคล้องกับ Li Yaru (2016) ในผลงานวิจัยเรื่อง Study of Patriotism education in primary Chinese textbook Take people's education press of six versions for example ซึ่งผู้วิจัยได้นำเอาแบบเรียนวิชาภาษาจีน 6 ฉบับที่มีช่วงเวลาตีพิมพ์ต่างกัน (ค.ศ. 1950 ค.ศ. 1956 ค.ศ. 1978 ค.ศ. 1986 ค.ศ. 1992 และ ค.ศ. 2011) มาวิเคราะห์เนื้อหาที่เกี่ยวกับความรักชาติ พบว่าในแบบเรียนมีเนื้อหาเกี่ยวกับความรักชาติหลายประการ และเนื้อหาเกี่ยวกับความรักชาติยังคงสืบทอดอยู่ทุกยุคสมัย

6. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยและอภิปรายผลดังกล่าวสามารถนำข้อค้นพบปัญหามากำหนดเป็นข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไปได้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ทางภาครัฐควรมีการจัดทำหนังสือ

เรียนภาษาไทยที่สอดแทรกเนื้อหาสำนึกรักความเป็นไทยให้ชาวไทลื้อรุ่นใหม่ได้เรียนควบคู่ไปด้วย

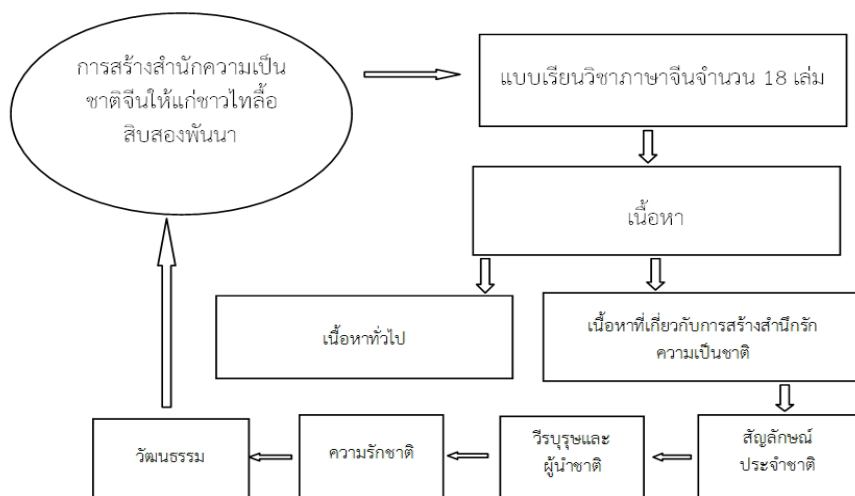
2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาเปรียบเทียบตำราเรียนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสำนึกรักความเป็นชาติของประเทศจีนกับชนเผ่าต่างๆ ที่อยู่ในประเทศจีน

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการเปรียบเทียบการสำนึกรักความเป็นชาติจีนและการสำนึกรักความเป็นไทยในด้านของบทบาททางภาครัฐ

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

ประเทศจีนเป็นประเทศที่มีอาณาเขตที่กว้างใหญ่และมีกลุ่มชาติพันธุ์อยู่ถึง 56 ชนเผ่าซึ่งยากต่อการปกครองประเทศไม่ให้เกิดความขัดแย้งและยากต่อการสื่อสารระหว่างกัน ดังนั้นรัฐบาลจีนจึงได้กำหนดให้ทั้งประเทศใช้ภาษาจีนกลางเป็นภาษาทางการ และใช้หนังสือแบบเรียนภาษาจีนที่รัฐบาลกำหนด จากการศึกษาพบว่าหนังสือแบบเรียนภาษาจีนที่รัฐบาลจีนได้กำหนดให้ใช้เรียนได้สอดแทรกเนื้อหาที่สำนึกรักความเป็นชาติจีนเอาไว้ ถือได้ว่าเป็นเครื่องมือหนึ่งในการปลูกฝังความรู้สำนึกรักชาติจีนเอาไว้อย่างแยบยลซึ่งสามารถเอาความรู้นี้มาเป็นแนวทางในการวางแผนผลิตตำราเรียนเพื่อสร้างสำนึกรักความเป็นชาติให้กับคนในประเทศได้ในโอกาสต่อไป รายละเอียดดังภาพ

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

- กิตยุมม์ กิตติธรรสกุล. (2551). *การสร้างสำนึกความเป็นชาติผ่านเพลงปฏิวัติลาวตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ถึงปัจจุบัน*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปณิตา สรवासี. (2546). *การสร้างสำนึกความเป็นชาติของรัฐบาลสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยผ่านแบบเรียนชั้นประถมศึกษาตั้งแต่ ค.ศ. 1975-2000*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Anderson, B. (1983). *Imagined Communities: Reflections on the Origin and Spread of Nationalism*. London: Verso.
- Habermas, J. (1996). *Between facts and norms: contributions to a discourse theory of law and democracy*. Cambridge, Mass: MIT Press.
- Rumi, W. (2001). *Compulsory education curriculum standard experimental Chinese*. Beijing: People's Education Press.
- _____. (2002). *Compulsory education curriculum standard experimental Chinese*. Beijing: People's Education Press.
- Yaru, L. (2016). *Study of Patriotism education in primary Chinese textbook-Take people's education press of six versions for Example*. (Master of Arts). Hunan: Hunan Agricultural University.
- Yuan, B. (2004). A Study on the Textbooks in Modern China. *Journal of Education*, 3(1), 79-81.

